

در مراسمی باشکوه انجام شد

وداع با شهیدان گمنام در حرم رضوی

۴

نشست تخصصی «مبنا»

با سخنرانی حسن رحیم‌پور ازغدی در مدرسه علمیه نواب مشهد برگزار شد

مبانی

حکمرانی دینی

در اندیشه

آیت‌الله خامنه‌ای

نشست تخصصی مبنا با موضوع «تبیین مبانی حکمرانی دینی در اندیشه حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای» به همت دفتر نمایندگی حفظ و نشر آثار ایشان در مدرسه علمیه عالی نواب مشهد برگزار شد. در این نشست مجازی استاد حسن رحیم‌پور ازغدی؛ پژوهشگر و نظریه‌پرداز و عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی به عنوان سخنران به بیان ...

ویژه‌فرهنگ و معارف رضوی

| سال اول | ویژه نامه ۲۵۰ |

موعظه / آیت‌الله مجتهدی تهرانی

حق نداری

بیشتر از یک کفن

برای خودت ببری

۲

گفتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر مهدی تخالوی

ارتباط با اهل بیت(ع)

تنها راه نجات از مرگ جاهلیت

تکریم مادران و همسران شهدا روی

دیوارنگاره میدان ولی‌عصر(عج)

۴

همکاری‌های صنعتی بنیاد پیرهوری موقوفات و دانشگاه امام رضا(ع) توسعه می‌یابد

صنعت و دانشگاه

دو بازوی بهره‌وری

۴

دور دست‌ها

قرآن‌ها را آزاد کنید!

اوایل فروردین همین امسال بود که خبرگزاری‌ها نوشتند: «خشم کاربران مراکشی از حبس قرآن در مساجد!» ماجرا هم از این قرار بود که با وجود بازگشایی مساجد

در شهر کازابلانکا، اما قرآن‌ها در قفسه‌ها حبس شده بودند و به دلیل احتمال انتقال ویروس کرونا، کسی امکان دسترسی به قرآن در مساجد را نداشت. حالا هم «مهر» نوشته فعالان مراکشی در شبکه اجتماعی فیس‌بوک با راهاندازی کمپینی با عنوان «آزاد کنید» از وزارت اوقاف و امور اسلامی این کشور خواستند نسخه‌های قرآن را به قفسه‌های خالی مساجد بازگردانند.

«عبدالصمد مخلص» از فعالان مراکشی در این باره گفت: «چند ماه پیش مساجد بازگشایی شدند، اما اجازه بازگرداندن نسخه‌های قرآنی به این مراکز عبادی داده نشد».

وی افزود: نمازگزاران اکنون مجبور هستند با خود قرآن به مساجد بیاورند یا برای قرائت قرآن از گوشه‌های همراه خود استفاده کنند.

عبدالصمد مخلص با اشاره به اینکه اتخاذ تدابیر بهداشتی برای مقابله با کرونا نباید مانع از وجود نسخه‌های قرآن در مساجد و قرائت کلام وحی شود، تأکید کرد: وزارت اوقاف مراکش باید در تصمیم خود مبنی بر قرار ندادن نسخه‌های قرآن در قفسه‌های مساجد بازنگری کند. از سوی دیگر عبدالعالی الرامی، رئیس انجمن ملی توسعه اقتصادی و اجتماعی مراکش از وزارت اوقاف این کشور خواست ضمن ضدعفونی کردن نسخه‌های قرآن، اجازه قرائت قرآن با استفاده از نسخه‌های کلام وحی مساجد را به نمازگزاران بدهد، زیر این از حقوق دینی آن‌هاست.

نیمکت زنده گی

سخت در طلب معجزه‌ایم

محمدحسین نیکبخت | برای ما شیعیان، نام هارون‌الرشید یادآور خاطرات تلخ است و تلخ‌ترین آن‌ها، زندانی شدن و به شهادت رساندن امام موسی کاظم(ع) است. هارون در کارنامه‌اش، سیاهه‌ای بلند از جنایت‌های مخوف دارد. او در دوران خلافت خود، بیشتر مخالفانش را از میان برداشت. کافی بود به کسی مشکوک شود تا وی را از صفحه گیتی محو کند. خاندان برمکیان، یحیی بن عبدالله از نوادگان امام حسن مجتبی(ع) که به فجیع‌ترین شکل ممکن به شهادت رسید و... فقط نمونه‌هایی از جنایت‌های هارون است.

هارون در ۴۶سالگی درگذشت. ۱۰ سال بعد، مأمون پس از به شهادت رساندن امام رضا(ع) دستور داد پیکر مطهر آن حضرت را در همان مکانی که هارون دفن شده است، به خاک بسپارند. قبر هارون چنان که ابن‌بطوطه، جهانگرد مسلمان اهل مراکش در حدود سال ۷۵۰ق گزارش کرده است، تا قرن‌ها در کنار مرقد مطهر رضوی باقی بود و بعدها در دوره سربداران، صندوق روی آن را برداشتند و با تغییر معماری حرم مطهر، دیگر نشانی از آن در اطراف ضریح مطهر باقی نماند.

■ **یک خاطره خوف‌انگیز**

خوب یادم هست در دوره دبستان، یک بار مسئولان مدرسه ما همت کردند، با مینی‌بوس ما را بردند به بازدید بقعه هارونیه؛ کجا؟ داخل جاده‌ای که به آرامگاه فردوسی منتهی می‌شود. آنجا بود که شخص بزرگوار از اهالی مدرسه ما، فرمایش‌هایی را فرمود که ما در آن بچگی باور کردیم و آن بزرگوار فرمودند اینجا زندان هارون است و بر اساس گزارش‌های تاریخی، ۴۰ سید را در آن کشته و در جرز دیوارهایش دفن کرده‌اند. اما برای من که در آن ایام کودکي را شنیدم این داستان خوف کرده بودم، یک پرسش باقی ماند: زندانی‌ها را کجای این بنا حبس می‌کردند؟! سال‌ها طول کشید تا بفهمم این بنای قدیمی نه تنها ربطی به هارون عباسی ندارد، بلکه حتی در دوره او ساخته نشده است!

■ **اصل قضیه چیست؟**

بخش مهمی از بقعه هارونیه، تا پیش از سال ۱۳۱۳خورشیدی یعنی زمانی که هزاره فردوسی

برگزار شد، زیر خروارها خاک مدفون بود و از آنجا که جاده آرامگاه فردوسی از مجاورت آن می‌گذشت، برگزارکنندگان هزاره به فکر افتادند که حفظ آبرو کنند و دستی هم به سر و روی این بنا بکشند. این گونه شد که خاک‌های اطراف آن جمع شد و اصل بنا از زیر زمین بیرون آمد. تا پیش از آن، برخی گردشگران اروپایی مانند «فریزر» و محققان ایرانی مانند محمدحسن‌خان اعتمادالسلطنه نظرشان به این بنا جلب و در آثارشان به این بقعه اشاراتی شده بود. با توجه به سنگ قبرهای متعددی که در داخل و بیرون بقعه پیدا کردند، برخی احتمال دادند که این بنا، در اصل مقبره بوده است؛ اما بعدها و پس از مطالعات دقیق‌تر به این نتیجه رسیدند که این ساختمان، در اصل خانقاهی متعلق به دوره حکومت مغولان یا همان عصر ایلخانی است که احتمالاً در قرن هفتم

مشهد، متعلق به یکی از شیوخ معروف صوفیه در آن دوره به نام شیخ عبدالله غرجستانی بوده است. حالا اینکه چطور به ذهن مردم رسیده که این بنا را که شبیه همه چیز هست الا زندان، زندان هارون بنامند، الله‌اعلم. البته برخی هم مدعی‌اند که قبر امام محمد غزالی، از متکلمان مشهور دوره سلجوقیان، داخل یا اطراف همین بقعه قرار دارد و مسئولان وقت یعنی همان‌هایی که بقعه را از زیر خاک درآوردند، برای اینکه کسی را ناامید نکنند، قبری نمایشی و تشریفاتی را هم مقابل بقعه ساخته‌اند که رویش اسم امام محمد غزالی کنده شده است! البته در اینکه قبر این متکلم معروف در طوس بوده، تردیدها کم است، اما برای یافتن مکان آن، در دهه ۱۳۸۰ خورشیدی تلاش‌هایی صورت گرفت که به جاهای خوبی هم رسید و نشان داد اینجا و این مکان، یعنی بقعه هارونیه، قبر هر

این بنا، در اصل مقبره بوده؛ اما بعدها و پس از مطالعات دقیق‌تر به این نتیجه رسیدند که این ساختمان، در اصل خانقاهی متعلق به دوره حکومت مغولان یا همان عصر ایلخانی است که احتمالاً در قرن هفتم یا هشتم ساخته شده است.

گفتنی

کسی که باشد، قبر امام محمد غزالی نیست. بقعه هارونیه که به دلیل اطلاق این اسم، نام اصلی آن هم از پادها رفته است و امروز درباره آن چیزی نمی‌دانیم، به عنوان یک بنای آجری بسیار مهم از دوره ایلخانی، محل بازدید علاقه‌مندان به تاریخ و باستان‌شناسی است و البته هر وقت گذرتان به آن افتاد، یادتان باشد که هیچ ربطی به هارون عباسی و ماجراهای دوران خلافت او ندارد!

یا هشتم ساخته شده؛ یعنی پس از واقعه غارت و ویران شدن شهر طوس در هجوم ابتدایی مغولان. در آن زمان، حاکمان مغول به دلیل دنیاگریزی صوفیان و بی‌خطر بودن آن‌ها برای حکومتشان، از ساخت چنین مکان‌هایی حمایت می‌کردند و شاید این بنا هم بر همان اساس ساخته و شکل گرفته باشد. بعضی معتقدند این خانقاه و چند خانقاه دیگر در برزش‌آباد و ویرانی واقع در اطراف

و با لهجه قشنگش می‌گفت: گوشت رو جلو بیار یک چیزی بگم برات عزیزکم... آن وقت از پیامبرانم می‌گفت. از زندگی که آسایش هم سخت است. از ما که دردها و رنج‌ها میسازدمن. از توکل که راه نجات است و از خدا که بی‌شک خیلی خیلی دوستان دارد.

پی‌نوشت

«وعنده مفتاح الغیب»

و کلبه‌های غیب تنها نزد اوست/ سوره انعام آیه ۵۹

سبحاق

ای کاش خدایامرز مادریزکم آنجا بود

منبرمجازی

طلبکار خدا نباش!

حجت‌الاسلام هاشمی‌نژاد | بعضی‌ها

فکر می‌کنند اگر ضد‌دین حرف بزنند، روشنفکرند. می‌گویند هنوز نماز می‌خوانی؟ هنوز روضه می‌روی؟ می‌گویند دو ماده با هم برخورد کردند، بر اثر تصادف ماده هستی خلق شد. سؤال: این دو ماده را چه قدرتی به هم تلاقی داد؟ دو ماده دیگر؟ آن دو را چه کسی حرکت داد؟

این تسلسل می‌شود که از نظر علمی باطل است. جواب می‌دهند حرکت در دل ماده ذاتی و ازلی است. علم می‌گوید هر چه ازلی است ابدی هم هست چون حرکتش را از دست می‌دهد پس ازلی نیست. تمام زیربنایشان این است.

خدا را فراموش نکن. به امیرالمؤمنین، اسدالله الغالب(ع) گفتند. افلاطون حرف قشنگی زده است، می‌گوید: «العالم کره. الأفلاک قیسی، والحوادثُ سیها، والإنسانُ هَذَفُ و الرامی هو الله، فَأَئِنَّ الْمَرَّ؟»... انسان هدف است و تیرانداز خداست، پس به کجا باید فرار کرد؟ حضرت علی(ع) در پاسخ این آیه را خواندند: «فقرؤا الی الله» به سوی خود خدا قرار کنید.

هیچ راهی نیست باید با خدا رفیق شوی. باید روی تضرع و تذلل به سوی او بیاوری. طلبکار نباش. اگر نفسی پایین برود و بالا نیاید چه می‌شود؟ آی‌سی‌یو را ببینید اکسیژن می‌رود بالا نمی‌آید ریه از کار افتاده است، توان ندارد. چقدر دستگاه باید بگذارند تا عمل بازدم را انجام دهد. هیچ دانشمند و پزشکی نگفته است خدا اگر این رگ را این طرف می‌گذاشت بهتر بود.

غفلت بیماری مهلت بشر است امروز لوازم غفلت بیشتر است. حضرت علی(ع) می‌فرماید: اولین طلبکار من خداست، طلب واجبات را می‌کند، چقدر به خدا بدهکاریم. بعضی‌ها خود را طلبکار خدا می‌دانند؛ می‌گویند کارم درست نشده، نماز نمی‌خوانم. حاجتم را نداده روزه نمی‌گیرم. پول زیاد بهم نداد من هم در خانهاش نمی‌روم. به قول عرب‌ها «ثابت کن زمین مال توست بعد نقشه‌اش را بکش».

از ذات اقدس احدیت چه طلبی داری؟ «یا مبتدا بنعمه قبل استحقاقها»... ای کسی که ابتدا کردی به نعمت دادن به من قبل از اینکه من استحقاق نعمت داشته باشم». چه طلبی داری؟ نماز بخوان، روزه هم بگیر، عبادت نکن چه کسی ضرر می‌کند؟ خودت! خلق ناکردم که خود سودی کنم / بلکه تا بر بندگان جودی کنم... گر جمله کائنات کافر گردند/ بر دامن کبریاش ننشیند گرد همه کمونیست شوند؛ برای خدا ضرری دارد؟ همه سلمان فارسی شوند؛ برای ذات اقدس الهی نفعی دارد؟ پس طلبکاری نکن.